

UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „AUDESTA“

Adresatai:

- Lietuvos neįgaliųjų draugija, Saltoniškių g. 29, Vilnius
- Socialinių paslaugų priežiūros departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos A. Vivulskio g. 16, Vilnius

**LIETUVOS NEĮGALIŲJŲ DRAUGIJOS ATASKAITA APIE FAKTINIUS
PASTEBĖJIMUS, ATLIKUS VEIKLOS AUDITĄ
UŽ 2017 METŲ LAIKOTARPĮ**

2017 metų gruodžio 29 d.

Vilnius

Auditą atliko

Auditorė Loreta Balčiuvienė

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	3
Pastebėjimai, vertinimai, rekomendacijos	4
1. Įstatuose numatytų tikslų veikloje įvertinimas	4
2. Narių susirinkimų nutarimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimas	6
3. Valdybos nutarimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimas	7
4. Sprendimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimas	8
5. Darbuotojų veiklos kontrolės įvertinimas	9
6. Sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims įvertinimas	10
7. Dokumentų rengimo, saugojimo, siuntimo, gavimo, pateikimo vykdymui kontrolės įvertinimas	10
8. Turto panaudojimo ir apsaugos kontrolės įvertinimas	11
9. 2017 metų vykdytų projektų sąmatų planavimo, sudarymo ir vykdymo kontrolės įvertinimas	11
10. Kiti, audito metu nustatyti, dalykai	12
Išvada	12
Priedai	13-18

I Ž A N G A

Lietuvos neįgaliųjų draugijos (toliau – LND) veiklos auditas buvo atliktas pagal 2017 m. rugsėjo 01 d. audito paslaugų teikimo sutarties Nr.17/15 punktų 1.2. ir 1.6. nuostatas. LND veiklos audito laikotarpis apima nuo 2017 metų sausio 01 d. iki 2017 metų gruodžio 31 d. Šis laikotarpis sutampa ir su LND finansinių metų laikotarpiu.

LND įregistruota Lietuvos Respublikos Juridinių asmenų registre 1996 m. vasario 23 d. Įmonės kodas 191676690. Adresas (registracijos ir biuro tas pats): Saltoniškių g. 29, Vilnius. Nuo 2016 m. gegužės 19 d. LND visuomeniniais pagrindais vadovauja nauja pirmininkė Jelena Ivančenko. Ataskaitiniais metais keitėsi už apskaitą atsakingas asmuo. Iki 2017 m. rugsėjo 29 d. asociacijos apskaitą tvarkė ilgametė darbuotoja Žana Lapinskaja, kuri netikėtai išėjo iš darbo LND savo noru. Nuo 2017 m. spalio 01 d. iki metų pabaigos LND apskaitą tvarkė buhalterė Danutė Vyšniauskienė ir finansininkas Ramūnas Savilionis.

Veiklos audito objektas – LND vidaus kontrolės sistema, siekiant įvertinti vidaus kontrolės sistemą pagal audito paslaugų teikimo sutartyje numatytą nagrinėjamų klausimų apimtį, ir pateikti vidaus kontrolės tobulinimo ir stiprinimo rekomendacijas.

LND, kaip ir kitų organizacijų, vidaus kontrolė suprantama ir apibūdinama, kaip asociacijos visų kontrolės rūšių visuma, kuria siekiama užtikrinti Lietuvos neįgaliųjų draugijos veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi bei su visa tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

LND veiklos auditas yra atliktas ir ataskaita apie faktinius pastebėjimus pateikta vadovaujantis Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtintu 4400-uoju tarptautiniu susijusių paslaugų standartu „Užduotys atlikti sutartas procedūras dėl finansinės informacijos“, Lietuvos Respublikos audito įstatymu ir kitas teises aktais, reglamentuojančiais auditorių veiklą bei esama praktika.

Veiklos audito metu buvo atliktos sutartos procedūros ir Lietuvos neįgaliųjų draugijos veiklos kontrolės įvertinimas apėmė:

1. LND įstatuose numatytų tikslų įgyvendinimo veikloje įvertinimą.
2. LND asocijuotų narių susirinkimų nutarimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimą.
3. LND valdybos nutarimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimą.
4. LND sprendimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimą.
5. LND darbuotojų veiklos kontrolės įvertinimą.
6. LND sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims įvertinimą.
7. LND dokumentų rengimo, saugojimo, siuntimo, gavimo, pateikimo vykdymui kontrolės įvertinimą.
8. LND turto panaudojimo ir apsaugos kontrolės įvertinimą.

9. LND 2017 metų vykdomų projektų sąmatų planavimo, sudarymo ir vykdymo kontrolės įvertinimą. Buvo patikrinta, ar LND 2017 metais įgyvendinamų projektų išlaidos teisėtos ir teisingai panaudotos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, projektų sąmatomis, Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtintais tarptautiniais susijusių paslaugų standartais, taikomais užduotims dėl iš anksto sutartų procedūrų, ir laikantis Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtinto Buhalterijų profesionalų etikos kodekso nuostatų.
10. Kiti, audito metu nustatyti, auditoriaus nuomone svarbūs LND veiklos kontrolės įvertinimo dalykai.

Lietuvos neįgaliųjų draugijoje suplanavome ir atlikome audito procedūras, kurių metu vertinome 2017 metų ataskaitų duomenis bei gautų finansavimo lėšų naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumą.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, buvo atlikta tvarkų, taisyklių, potvarkių ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas), ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros. Taip pat buvo vertinama, kaip audituojamas subjektas laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų, sutartinių įsipareigojimų vykdymo.

Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, apklausos ir kitas audito procedūras.

Atlikę sutartas procedūras, toliau pateikiame savo pastebėjimus ir įvertinimus kaip veiklos audito rezultatus.

P A S T E B Ė J I M A I, V E R T I N I M A I, R E K O M E N D A C I J O S

1 Įstatuose numatytų tikslų įgyvendinimo veikloje įvertinimas

2014 m. gruodžio 18 d. įregistruotoje naujoje LND įstatų redakcijoje nurodyti devyni tikslai:

- Atstovauti ir ginti LND asocijuotų narių ir neįgaliųjų pilietines, socialines ir ekonomines teises teismuose ir neteisminėse bei valdžios institucijose, skatinti lygybes vadovaujantis nediskriminavimo principu.
- Dalyvauti formuojant, teikti siūlymus, įgyvendinant neįgaliųjų asmenų medicininę, profesinę reabilitaciją, socialinę integraciją, kitas programas, atsižvelgiant į LND asocijuotų narių bei neįgaliųjų poreikius, interesus, galimybes.
- Siekti, kad būtų įgyvendinamos tarptautiniuose teisės aktuose ir Lietuvos Respublikos įstatymuose įtvirtintos nuostatos dėl neįgaliųjų asmenų nediskriminavimo, socialinės atskirties panaikinimo, lygių teisių į mokslą, darbą, socialinę apsaugą bei visapusę integraciją į visuomenės gyvenimą užtikrinimo.
- Ugdyti neįgaliųjų bendruomenės pasitikėjimą savimi ir savarankiškumą
- Sudaryti galimybes LND nariams įgyvendinti savo iniciatyvas, siekti norimo išsilavinimo.

- Kaupti, sisteminti ir teikti informaciją bei konsultacijas neįgaliesiems aktualiais klausimais.
- Skatinti neįgaliųjų užimtumą, profesinį mokymą.
- Sudaryti galimybę neįgaliesiems dalyvauti visuomeninėje-kultūrinėje veikloje.
- Užtikrinti neįgaliųjų teises tarptautiniu lygiu.

LND yra skėtinė asocijuotų narių organizacija, jungianti šešiasdešimt tris asocijuotus

juridinius asmenis penkiasdešimt septyniose savivaldybėse Lietuvoje. Reikia pažymėti, kad LND nėra konservatyvi, o vis besiplečianti organizacija. Į ją gali įstoti ir nauji, norą pareiškę, atitinkantys LND įstatuose nariams keliamus reikalavimus, juridiniai asmenys. Taip 2017 metais nauju asocijuotu nariu tapo tik 2016 metais įsteigta asociacija - Vilkaviškio krašto neįgaliųjų draugija (įmonės kodas 304407473). Kartu su asocijuotais nariais LND atstovauja ir vienija beveik dvidešimt keturis tūkstančius žmonių su negalia bei jų šeimos narius.

LND jau beveik trisdešimt metų veikianti ne pelno organizacija. Savo ilgamete veikla, nusistovėjusiomis tradicijomis, gerąją praktika įrodo, kad, iš esmės nevykdydama ūkinės – komercinės veiklos, tenkindama viešąjį interesą, veikia būtent įstatuose numatytų tikslų įgyvendinimui. LND turi nuolatinių, kvalifikuotų, atsakingų asmenų personalą, susidedantį vidutiniškai iš aštuonių žmonių, o pagal poreikius projektinės veiklos vykdymui yra papildomai samdomi projektų vykdytojai. Taip audituojamais metais atskirais mėnesiais LND darbuotojų skaičius buvo padidėjęs iki trylikos asmenų. Turėdama pakankamai žmoniškųjų išteklių, LND nuolat aktyviai ir kvalifikuotai, atstovauja tiek savo asocijuotus narius, tiek visus neįgaliuosius, rūpinasi, kad būtų užtikrintos Lietuvos piliečių su negalia lygios galimybės siekti jų pageidaujamo mokslo, darbinio užimtumo bei rūpinasi, kad būtų garantuota neįgaliesiems asmenims būtina medicininė pagalba bei socialinė rūpyba.

Audituojamaisiais 2017 metais, kaip ir ankstesniais metais, LND vykdė „Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo“ projektą. Šio projekto sąmatoje numatytos ir per ataskaitinius metus įvykdytos veikos yra tiesiogiai susijusios su LND įstatuose numatytų tikslų įgyvendinimu. 2017 metais buvo organizuotos devynios švietėjiškos, mokymosi ir dalijimosi patirtimi veikos. Tarp jų - kiekvienais metais organizuojamas forumas „Geroji bendradarbiavimo patirtis ir asociacijos ateitis“, kuriame gali dalyvauti visi asocijuoti nariai. 2017 metais minėtame renginyje dalyvavo net penkiasdešimt penkių asocijuotų asmenų atstovai. LND prisidėjo ir sudarė galimybes beveik dviem tūkstančiams savo narių dalyvauti penkiasdešimt vienoje „Savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo“ ir keturiasdešimt aštuoniose „Fizinio aktyvumo skatinimo ir sveikos gyvensenos pagrindų“ stovyklose Šventojoje ir Nidoje. Taip pat šio projekto ribose LND organizavo du seminarus: „Meno mėgėjų kolektyvų vadovų profesinių įgūdžių tobulinimas“ ir „Vidinės komunikacijos svarba komandos stiprinimui“, dar keturias stovyklas: po vieną kūrybinę stovyklą neįgaliesiems fotografams ir literatams, ir po vieną vasaros stovyklą jaunimui ir vaikams bei tėvams, auginantiems neįgalius vaikus. Kasmet LND organizuoja savo asocijuotiems nariams ir visiems neįgaliesiems šventinį koncertą Talačkoniuose ir įvairiuose Lietuvos vietose net šešis neįgaliųjų meno mėgėjų kolektyvų konkursus „Vilties paukštė“. Nurodyti kultūriniai renginiai labai populiarūs ir juose aktyviai dalyvauja asocijuotų asmenų atstovai ir nariai.

LND darbuotojai nuolat renka ir teikia savo nariams ir visiems neįgaliesiems jiems rūpinimą informaciją, konsultacijas teisiniais ir kitais klausimais bei praktinę metodinę pagalbą raštu, žodžiu,

pagal galimybes ir atvykdami pas juos bei visomis prieinamomis ryšių ir komunikacijos priemonėmis.

Atstovaujant ir ginant visų asocijuotų narių ir neįgaliųjų pilietines, socialines, ekonomines teises valdžios institucijose, kontroliuojant, kaip yra įgyvendinamos Lietuvoje Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatos, bei teikiant įvairius siūlymus dėl neįgaliųjų padėties Lietuvoje gerinimo, LND darbuotojai visuomeniniais pagrindais aktyviai dalyvauja ir veikia Techninės pagalbos neįgaliesiems centro ekspertų komisijoje, Neįgaliųjų reikalų taryboje, Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komitete, Visuomeninės aplinkos pritaikymo komisijoje, Socialinių įmonių reikalų komisijoje ir kitose darbo grupėse, pasitarimuose bei susitikimuose su politikais, valdžios atstovais ir pačiais neįgaliaisiais.

Būdama ne pelno organizacija ir siekdama praplėsti asocijuotiems nariams teikiamų paslaugų ratą, kas reikalauja ir papildomų finansinių išteklių, LND 2017 metais aktyviai dalyvavo ir kitų projektų rašymo ir pateikimo procesuose. Ypač tam pasitarnavo naujas 2017 metais įgyvendintas projektas „Nevyriausybinės organizacijos vienijančių asociacijų institucinis stiprinimas“, finansuojamas LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lėšomis. Įgyvendinant nurodytą projektą, NRD galėjo papildomai organizuoti ir praveisti šešis švietėjiškus ir pasidalijimo patirtimi renginius: 1) mokymus LND ir asocijuotų narių vadovams apie darbo teisę, vadovavimą organizacijai ir personalui; 2) mokymus LND ir asocijuotų narių vadovams apie finansinio savarankiškumo didinimo galimybes, informacijos sklaidą ir komunikaciją; 3) konferencija neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų ir savivaldybių bendradarbiavimo mechanizmų skatinimui; 4) mokymai LND teisininkui; 5) mokymai LND buhalteriiui; 6) specialius mokymus LND nariams apie asmeninio asistento paslaugų neįgaliesiems teikimą. Šio projekto ribose organizuojuose mokymuose iš viso dalyvavo vienas šimtas keturiasdešimt aštuoni asmenys.

Apibendrinat pirmoje dalyje pateiktą informaciją ir nurodytus faktus, galima teikti, kad tiek 2017 metais, tiek ir ankstesniais metais, LND veikla yra betarpiškai susijusi su įstatuose numatytu tikslų įgyvendinimu, o pasiekti rezultatai liudija, kad vykdoma veikla yra pastovi ir efektyvi. Be to nuolat ieškoma galimybių, padidinti ir praplėsti savo asocijuotiems nariams ir visiems neįgaliesiems teikiamas paslaugas ir pagalbą.

2 LND asocijuotų narių susirinkimų nutarimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimas

LND aukščiausias valdymo organas, turintis visuotinio narių susirinkimo teises, yra konferencija. Konferenciją privalo būti sušaukta ne rečiau kaip kartą metuose. Konferenciją organizuoja LND pirmininkas. Reikia pažymėti, kad LND įstatai nereglamentuoja, koku laiku privalo būti sušaukta konferencija. Pagal nusistovėjusią praktiką asociacijoje, konferencija šaukiama kitų metų gegužės mėnesį. Įstatai nenumato LND konferencijų protokolų viešo paskelbimo. Todėl jie nėra skelbiami.

Per 2017 metus įvyko 1 (viena) LND konferencija 2017 m. gegužės 18 d. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad LND konferencijų nutarimų vykdymo kontrolės procedūros buvo atliekamos vadovaujantis asociacijos įstatais ir esama praktika.

Norėtume atkreipti dėmesį, kad vadovaujantis LND įstatų 4.2.10.4. punktu, konferencija turėtų patvirtinti asociacijos metinę finansinę atskaitomybę ir LND pirmininko veiklos ataskaitą. Reikia pažymėti, kad pažeidžiant nurodyto įstatų punkto nuostatas, LND 2017 metais vykusioje konferencijoje buvo pristatyta pirmininko ir valdybos veiklos ataskaita, bet balsavimui buvo pateiktas ir balsavimas vyko ne dėl veiklos ataskaitos patvirtinimo, bet dėl pirmininko ir valdybos darbo vertinimo. Išskyrus vieną susilaikiusį narį, visi kiti penkiasdešimt penki asocijuoti konferencijoje dalyvavę nariai nutarė „pirmininko ir valdybos darbą įvertinti gerai“. O pristatyta (prie protokolo pridėta) pirmininko veiklos ataskaita liko nepatvirtinta.

Tos pačios konferencijos metu, LND buhalterė pristatė ir asocijuotų narių atstovai vienbalsiai patvirtino 2016 metų LND finansinę ataskaitą, kuri pagal konferencijos protokole esančia nuoroda, buvo pridėta prie protokolo. Reikia pažymėti, kad mūsų tikrinimo metu nustatyta, kad prie protokolo nebuvo pridėta 2016 metų finansinė ataskaita. Todėl nustatyti, kokius 2016 metų finansinius duomenis konferencija patvirtino nėra galimybės. Audito procedūrų metu buvo nustatyta, kad 2016 metų finansinės ataskaitos, kurios pagal įrašą veiklos rezultatų ataskaitoje Nr.16/02 buvo sudarytos tik 2017 metų birželio 21 d., nors lygtai asocijuotų narių patvirtintos daugiau nei prieš mėnesį, 2017 metų gegužės 17 d. pateiktos VĮ Registrų centrui pavėluotai tik 2017 metų rugpjūčio 01 d., po 76 dienų nuo konferencijos sušaukimo datos. Kai privalo pateikti per 30 dienų. Už duomenų VĮ Registrų centras pateikimo savalaikiškumą ir teisingumą atsako LND pirmininkė.

2017 metais įvykusi asocijuotų narių konferencija buvo reikšminga tuo, kad vienbalsiai konferencijoje dalyvavę nariai pritarė naujai LND įstatų redakcijai. LND pirmininkė buvo įpareigota pasirašyti ir įregistruoti naujus įstatus LR Juridinių asmenų registre. Atliekant audito procedūras, buvo nustatyta, kad iki šiol (2017-12-29), tai yra praėjus septyniems mėnesiams nuo patvirtinimo, naujoji LND įstatų redakcija dar nėra įregistruota LR Juridinių asmenų registre dėl užtrukusių notarinių veiksmų atlikimo. Įpareigojime dėl įstatų įregistravimo pirmininkei nebuvo nurodytas terminas. Tačiau turime atkreipti LND vadovybės dėmesį, kad ypač reikšmingas LND veiklai naujos įstatų redakcijos įregistravimas dar vis neįvykdytas.

Išskyrus aukščiau paminėtas pastabas, daugiau reikšmingų pastebėjimų dėl LND konferencijos nutarimų kontrolės nėra. Kontrolė atliekama vadovaujantis suformuota praktika ir LND įstatais.

3 Valdybos nutarimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimas

Kolegialus LND valdymo organas – valdyba. LND įstatuose yra aiškiai nurodytos valdybos kompetencijos ribos. Valdybą sudaro vienuolika asmenų. LND nėra nustatyto valdybos darbo reglamento. Įstatuose nustatyta, kad valdyba turėtų susirinkti ne rečiau kaip kartą per ketvirtį arba ne mažiau kaip keturis kartus per metus.

Per audituojamą 2017 metų laikotarpį įvyko 5 (penki) LND valdybos posėdžiai. LND valdybos nutarimų vykdymo kontrolė ir jos procedūros buvo atliekamos vadovaujantis suformuota praktika. Valdybos posėdžiai yra protokoluojami ir saugomi įstatuose numatyta tvarka. 2017 metais nagrinėti valdybos posėdžiuose klausimai atitinka LND įstatuose numatytus. Valdyba veikė savo kompetencijos ribose. Visi valdybos sprendimai yra įgyvendinti.

Reikšmingų pastabų dėl LND valdybos nutarimų vykdymo kontrolės procedūrų nėra, neatitikimų, neatskleistos informacijos nenustatyta.

4 Sprendimų priėmimo ir vykdymo kontrolės įvertinimas

Vienasmenis LND valdymo organas – pirmininkas. LND pirmininkas vykdo konferencijos ir valdybos nutarimus ir sprendimus, organizuoja nuolatinę LND veiklą, sudaro sandorius, atstovauja LND ir veikia jos vardu, priima į darbą ir atleidžia darbuotojus, sprendžia visus kitus konferencijai ir valdybai nepriskirtus klausimus. LND pirmininkas yra kas keturis metus renkamas asocijuotų narių atstovų konferencijoje.

2016 metų gegužės 19 d. rinkiminėje konferencijoje LND pirmininke buvo išrinkta Jelena Ivančenko. Pagal nusistovėjusią asociacijoje praktiką, Jelena Ivančenko eina pirmininkės pareigas visuomeniniais pagrindais. LND pirmininkės raštiški sprendimai ir įpareigojimai pateikiami potvarkių forma.

Kaip jau anksčiau minėta, atstovaudama LND asocijuotus narius ir visus neįgaliuosius, LND pirmininkė pati aktyviai dalyvauja įvairiuose susitikimuose, posėdžiuose, Techninės pagalbos neįgaliesiems centro ekspertų komisijoje, Neįgaliųjų reikalų taryboje, Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komitete, Visuomeninės aplinkos pritaikymo komisijoje. 2017 metais didelis pirmininkės dėmesys buvo skirtas LND veiklos organizavimo gerinimui, darbuotojų atsakomybės didinimui ir jų atskaitingumo gerinimui. Taip, 2017 metų pradžioje buvo išleistas potvarkis dėl Vidaus darbo tvarkos taisyklių ir darbuotojų pareiginių instrukcijų tvirtinimo. 2017 metų kovo mėnesį, LND pirmininkės potvarkiu buvo sudaryta nauja viešojo pirkimo komisija ir patvirtintas šios komisijos darbo reglamentas, taip pat patvirtintos mažos vertės viešųjų pirkimų taisyklės bei LND supaprastintos viešųjų pirkimų taisyklės. Siekiant padidinti projekto vykdytojų, teikiančių metodinę pagalbą asocijuotiems nariams jų buvimo vietose atskaitingumą, 2017 metų kovo mėnesį LND pirmininkė savo potvarkiu patvirtino akto formą, kurią LND projekto vykdytojai, teikiantys metodinės pagalbos paslaugas asocijuotiems nariams susitikimų metu privalo užpildyti ir pateikti vadovei kaip ataskaitą apie atliktą darbą ir šio darbo rezultatus. Per ataskaitinius metus tokių susitikimų, teikiant metodinę pagalbą, buvo organizuota dvidešimt.

Atliekant audito procedūras, susijusias su LND 2017 metų finansinių ataskaitų pradinių likučių tikrinimu, mes nustatėme ir apie tai informavome LND pirmininkę, jog ankstesniais metais aptikti įrašai apskaitoje ir buvusios LND buhalterės atliktos piniginės operacijos galimai yra neteisėtos veikos rezultatai. Sužinojusi apie šiuos faktus, LND pirmininkė, pritariant valdybai, nedelsiant kreipėsi į teisėsaugos institucijas dėl kaltų asmenų nustatymo ir žalos LND atlyginimo.

Reikia pažymėti, kad LND pirmininkė jau audito metu gavusi mūsų žodines rekomendacijas dėl potvarkių prieinamumo apribojimo ir informacijos konfidencialumo užtikrinimo bei projekto vykdytojų bei vadovų didesnės atsakomybės už projekto lėšų panaudojimą ir dokumentavimą, nedelsdama ėmėsi veiksmų šių klausimų sprendimui. Buvo pakeista potvarkių saugojimo vieta, todėl su jais susipažinti gali tik tie, kuriems potvarkiai skirti. Kiti asmenys negali matyti ne jiems skirtos informacijos. 2017 m. lapkričio 22 d. potvarkiu Nr.173 buvo nurodyta sugriežtinti dokumentų pateikimui buhalterijai tvarka ir įvesti apribojimai, kad be vadovės raštiško nurodymo negali būti mokamos LND piniginės lėšos bei įpareigoti projektų vykdytojai pasirašytinai patvirtinti, kad įsigyjamos prekės ir paslaugos yra gautos bei nurodyti kokioms veikoms jos panaudotos ar skirtos. Tokiu būdu buvo įvestos papildomos kontrolės procedūros dėl LND turto naudojimo efektyvumo didinimo bei dar labiau apribotos galimybės, jei tokių ketinimų atsirastų, neteisėtiems veiksams.

Apibendrinat šioje dalyje pateiktą informaciją ir nurodytus faktus, galima teikti, kad 2017 metais LND pirmininkės veikla buvo labia aktyvi ir nukreipta tiesiogiai į LND veiklos bei

organizacinės struktūros gerinimą. darbo santykių reglamentavimo tobulinimą, turto naudojimo efektyvumo didinimą bei vidinės kontrolės stiprinimą. Pirmininkės sprendimai vykdomi, esminių pastabų dėl sprendimų priėmimo ir vykdymo kontrolės nėra. Mūsų audito metu pateiktos rekomendacijos jau įgyvendintos.

5 Darbuotojų veiklos kontrolės įvertinimas

Kaip jau minėta anksčiau, be kitų funkcijų LND pirmininkė yra atsakinga už samdomų darbuotojų efektyvų darbą ir jų veiklos rezultatus. Visi asmenys, su LND susiję darbo santykiais, turi pareiginius nuostatus, yra su jais susipažinę ir įsipareigoję juos vykdyti pasirašytinai. Pareiginiai nuostatai visais reikšmingais atžvilgiais atitinka tokiam dokumentui keliamus reikalavimus, juose numatytos darbuotojo teisės, pareigos ir atsakomybė. Be to darbuotojai yra supažindinami su Vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, kurių įsipareigoja laikytis.

Visi LND darbuotojai yra laikininkai, tai yra įsipareigoję dirbti darbo sutartimi sulygta darbo valandų skaičių ir už faktiškai dirbtą laiką gauna nustatyta valandinį ar mėnesinį atlygį. Todėl labai svarbus yra darbo laiko reglamentavimas ir fiksavimas. Tikrinimo metu mes nustatėme, kad vykdant kai kuriuos projektus darbų vykdytojams skiriami nedideli darbo krūviai. Pavyzdžiui, Šiaulių miesto finansuojamo projekto vadovui ir finansininkui 2017 metais buvo nustatyta per mėnesį dirbti tris ir keturias valandas. Darbo sutartyse nėra nurodytas darbo grafikas, tai yra nėra nustatyta nei dienos darbo trukmė, nei savaitės trukmė, o tik fiksuotas bendras nustatytų dirbti valandų skaičius per mėnesį. Kad konkretizuoti darbo laiką, mes rekomenduotume iš anksto, bent jau prieš prasidedant kitam mėnesiui, pasirengti ir pasirašytinai suderinti su konkrečiu darbuotoju, kuris dirba kitokiu darbo režimu, nei nustatyta Vidaus darbo tvarkos taisyklėse, ir kurio darbo sutartyje nėra nurodyta dienos ir savaitės darbo trukmė ar darbo laikas, mėnesinius (ar kito laikotarpio) darbo grafikus. Tuomet darbuotojui būtų aišku kada ir kiek jis privalo dirbti, o darbdaviui – kada jis gali kontroliuoti ir fiksuoti darbuotojo dirbtą laiką. 2017 metais darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose fiksuotos skirtingos tokių darbuotojų darbo dienos trukmės nėra aptartos iš anksto, o tik pildant darbo laiko žiniaraštį faktiškai paskaičiuotos. Pavyzdžiui, 2017 metų Šiaulių miesto projekto gegužės mėnesio darbo laiko žiniaraštyje nurodyta, kad projekto vadovė keturiolika darbo dienų dirbo po 0,1 ir aštuonias darbo dienas po 0,05, iš viso 22 darbo dienas arba 3 val. Kokia konkreti vienos darbo dienos trukmė niekur iš anksto nebuvo reglamentuota. Be to pagal tokį užpildymą gaunasi, kad minėtam darbuotojui darbo laiko žiniaraštyje faktiškai yra nurodomos ne darbo valandos kiekvieną dieną, o minutės. Mūsų skaičiavimais 0,1 val. tai būtų 6 minutės, o 0,05 val. yra 3 minutės. Gaunasi, kad per 14 darbo dienų, kai pažymėta 0,01 val., darbuotojas dirbo 84 minutes, o per 8 dienas, kai pažymėta 0,05 val., darbuotojas dirbo 24 minutes. Tuomet mūsų skaičiavimais gaunasi, kad iš viso dirbo 108 minutes arba 1,8 val. Buvusi LND buhalterė Ž. Lapinskaja paaiškino, kad minėtiems darbuotojams darbo laiko žiniaraštyje nurodytos ne dirbtos valandos dalis, o dirbtos minutės. Tuomet nesuprantama, kaip tame pačiame žiniaraštyje kitam asmeniui projektų vykdytojui kiekvieną dieną nurodytas skaičius 2, kuris turėtų reikšti dirbtas dvi valandas, o ne minutes.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad pagal LND patvirtintas Vidaus darbo tvarkos taisykles, LND darbo laikas: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 7,30 val. iki 16,30 val., penktadienį nuo 7,30 val. iki 15,15 val. Kiekvieną darbo dieną numatyta 0,45 minučių pietų pertrauka. Vadinasi, pirmadieniais - ketvirtadieniais darbo dienos trukmė yra 8 val. ir 15 min., o penktadienį – 7 val. Darbuotojai žino ir faktiškai dirba tokiu nustatytu laiku. Tačiau 2017 metų darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose kiekvieną darbo dieną nuo pirmadienio iki penktadienio darbuotojams, kurie dirba visą darbo dieną nurodomos 8 darbo valandos. Rekomenduotume sustiprinti darbo laiko fiksavimo kontrolę, kad tokių neatitikimų nebūtų.

Išskyrus tai, kas aprašyta aukščiau, daugiau reikšmingų darbo santykių reguliavimo ir darbuotojų kontrolės procedūrų vykdymo neatitikimų nenustatyta. Vidaus darbo tvarkos taisyklės, pareiginiai nuostatai ir kiti LND pirmininkės potvarkiais suteikia įgaliojimus ir įpareigoja darbuotojus atlikti konkrečias darbine funkcijas. LND pirmininkė nuolatos pati stebi, vertina ir kontroliuoja darbuotojų veiklą ir jos rezultatus.

6 Sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims įvertinimas

Reikia pažymėti, kad visos per metus sudarytos sutartys yra saugomos atskiroje byloje ir yra registruojamos metiniame sutarčių registre. Sudarytų sutarčių su trečiaisiais asmenimis žurnalą tvarko LND buhalteris. Į šį registrą įtraukiamos projektų finansavimo, autorinės, paslaugų, prekių pirkimo, nuomos ir kitos sutartys, nurodoma papildoma informacija, reikalinga pasirašytų sutarčių vykdymo kontrolei užtikrinti. LND pirmininkė yra tiesiogiai atsakinga už sutartinių įsipareigojimų vykdymą, pagal pasirašytas sutartis. Pradelstų įsipareigojimų ar pretenzijų dėl netinkamo sutartinių įsipareigojimų vykdymo nebuvo nustatyta.

7 Dokumentų rengimo, saugojimo, siuntimo, gavimo, pateikimo vykdymui kontrolės įvertinimas

LND nėra reglamentuota kaip turi būti registruojama, vizuojama, pasirašoma ir saugoma gaunama bei siunčiama korespondencija. Tačiau per daugelį veiklos metų yra nusistovėjusi geroji praktika. LND visi gaunami ir siunčiami raštai bei dokumentai yra registruojami atskiruose Gautų dokumentų ir Siunčiamų dokumentų registre. Visų gaunamų ir siunčiamų raštų kopijos yra saugomos atskirose bylose. Gaunamos korespondencijos registravimą atlieka LND teisininkė, o siunčiamą korespondenciją registruoja LND darbuotojas, parengęs siunčiamą raštą. LND pirmininkė atlieka šių funkcijų kontrolės procedūras.

Vadovaujantis Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle, kurią patvirtino Lietuvos vyriausiasis archyvaras, kiekviena įstaiga, įmonė ir organizacija turėtų nusistatyti, kokios bylos yra vedamos, atsakingus asmenis, bylų saugojimo vietą bei saugojimo terminus. LND nėra reglamento dėl dokumentų rengimo, tvarkymo, saugojimo, archyvavimo. Tikrinimo metu nustatyta, kad pirminiai ir kiti apskaitos dokumentai už daug metų yra saugomi buhalterijos patalpose. Tačiau jokių saugomų dokumentų ar bylų apyrašų nėra. Todėl ieškant ankstesnių metų dokumentų susiduriama su sunkumais.

Reikia pažymėti, kad atspausdinti ir paruošti archyvavimui LND yra tik 2016 metų suvestiniai apskaitos registrai, o ankstesnių 2012 - 2015 metų buvo rasti tik pirminiai apskaitos dokumentai. Jau audito metu 2017-09-29, išeidama iš darbo buvusi LND buhalterė, jokių dokumentų perdavimo – priėmimo aktu neperdavė LND, tik pranešė, kad ankstesnių metų suvestiniai apskaitos registrai anksčiau nebuvo atspausdinti, o dabar atspausdinti ji negalinti, nes anot jos, yra sugadinta ankstesnių metų apskaitos programos duomenų bazė. Apie šiuos faktus LND taip pat informavo teisėsaugos institucijas.

Vadinasi, siekiant panaikinti dokumentų ir informacijos praradimo galimybę, LND reikėtų patobulinti dokumentų rengimo ir saugojimo tvarką. Reikėtų nustatyti sudaromų bylų nomenklatūrą, paskirti už jų sudarymą ir saugojimą atsakingus asmenis ir nustatyti jų saugojimo terminus. Be to reikėtų peržiūrėti ir atrinkti, dabar saugomus dokumentus, įvertinat ar juos dar būtina saugoti, ar jie jau neaktualūs ir juos galima būtų įstatymuose numatyta tvarka sunaikinti.

8 Turto panaudojimo ir apsaugos kontrolės įvertinimas

Už LND turto saugumą ir tinkamą jo panaudojimą yra atsakinga LND pirmininkė. LND kasmet yra atliekama ilgalaikio nematerialiojo ir materialiojo turto, atsargų ir piniginių lėšų kasoje inventorizacija.

Po mūsų rekomendacijų, siekiant sustiprinti turto naudojimo kontrolę, 2017 m. lapkričio 27 d. LND pirmininkės potvarkiu Nr.178/1 „Dėl atsakingų už materialines vertybes ir pinigines lėšas asmenų paskyrimo“ buvo paskirti du LND darbuotojai, vienas atsakingas už materialinių vertybių įsigijimą, saugojimą, naudojimą ir tikrinimą, o kitas atsakingas už piniginių lėšų LND banko sąskaitose ir kasoje priėmimą, pervedimą, piniginių dokumentų parengimą. Atsakingi asmenys įpareigoti kas ketvirtį susiderinti ir susitikrinti turimo turto likučius su apskaitos duomenimis. Tokiu būdu buvo atskirtos turto naudojimo ir kontrolės funkcijos, tai yra vieni darbuotojai įpareigoti atlikti turto gavimo ir naudojimo funkcijas, o pati vadovė kontroliuos atskaitingus asmenis ir stebės ar LND turtas naudojamas tinkamai ir efektyviai.

9 2017 metų vykdytų projektų sąmatų planavimo, sudarymo ir vykdymo kontrolės įvertinimas

Kaip ir kasmet, audituojamais 2017 metais LND vykdė Neįgaliųjų reikalų departamento prie SAMD finansuojamą „Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektą“. Per ataskaitinius metus buvo gauta ir panaudota 127546 Eur suma. Mūsų procedūros buvo atliktos siekiant Jums padėti įvertinti pateiktą ketvirtinėse ir metinėse projekto pasiektų rezultatų ir finansinėse ataskaitose informaciją. Per 2017 metus nurodyto projekto sąmatos LND keisti nereikėjo ir visos projekto paraiškoje numatytos veikos buvo įvykdytos bei projekto rezultatai pasiekti, neviršijant finansavimo sutartyje leidžiamus nukrypimus iki 10 % dydžio pagal bendras patvirtintos projekto išlaidų sąmatos išlaidų rūšis. Mūsų detalūs faktiniai pastebėjimai, paremti atliktomis procedūromis, aptarti šios ataskaitos 1 priede. Mes nenustatėme nukrypimų. Įgyvendinto projekto išlaidos yra teisėtos ir teisingai panaudotos.

2017 metais LND vykdė Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie SAMD finansuojamą „Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektą“. Per ataskaitinius metus buvo gauta ir panaudota 37284 Eur suma. Mūsų procedūros buvo atliktos siekiant Jums padėti įvertinti pateiktą ketvirtinėse ir metinėse projekto veiklos ir finansinėse ataskaitose informaciją. Per 2017 metus nurodyto projekto sąmatos LND keisti nereikėjo ir visos projekto paraiškoje numatytos veikos buvo įvykdytos bei projekto rezultatai pasiekti, neviršijant finansavimo sutarties sąmatoje numatytų išlaidų rūšims skirtų finansavimo sumų. Mūsų detalūs faktiniai pastebėjimai, paremti atliktomis procedūromis, aptarti šios ataskaitos 2 priede. Mes nenustatėme nukrypimų. Įgyvendinto projekto išlaidos yra teisėtos ir teisingai panaudotos.

Taip pat 2017 metais LND vykdė Šiaulių miesto bei Šiaulių rajono finansuojamus „Socialinės rehabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje projektus“. Per ataskaitinius metus iš Šiaulių miesto buvo gauta ir panaudota 3387 Eur suma. Atitinkamai iš Šiaulių rajono gauta ir panaudota 4400 Eur suma. Abiejų projektų išlaidų sąmatų tikslinti nereikėjo. Projekte numatytos veikos įgyvendintos, neviršijant sutartyse numatytų leidžiamų išlaidų dydžių nuokrypių. Įgyvendintų projektų išlaidos yra teisėtos ir teisingai panaudotos.

LND pirmininkė, kiti atsakingi darbuotojai nuolatos stebi projekto sąmatų vykdymą, analizuoja vykdymo apimtį, lygi ir informuoja LND valdybą apie vykdomų projektų eigą. Esminių pastabų dėl LND projektų planavimo, sąmatų sudarymo ir vykdymo kontrolės nėra, visi atskleidimai dėl nukrypimų, jų mastas yra pateikiami projektų ataskaitose.

10 Kiti, audito metu nustatyti, dalykai

Šioje ataskaitoje mes pateikiame pastebėjimus mūsų atliktų procedūrų, susijusių su LND 2017 metų veiklos audito klausimų nagrinėjimu. Kadangi mes atlikome ir LND 2017 metų finansinių ataskaitų auditą, tai išvadą dėl 2017 metų finansinių ataskaitų mes pateiksime atskirai ir šioje ataskaitoje savo pastebėjimų dėl finansinių ataskaitų nereiškiame.

Mūsų atliktos aukščiau įvardintos procedūros nėra nei auditas, nei peržvalga, atliekami pagal Tarptautinius audito standartus ar Tarptautinius peržvalgos užduočių standartus, todėl jokio užtikrinimo dėl LND veiklos audito, kaip jis apibūdintas 2017 m. rugsėjo 01 d. audito paslaugų sutartyje Nr.17/15, mes nepareiškiame. Jeigu būtume atlikę papildomas procedūras vadovaudamiesi Tarptautiniais audito standartais ar Tarptautiniais peržvalgos užduočių standartais apie kitus dalykus, kuriuos mes būtume pastebėję, būtume Jums pranešę.

Mūsų ataskaita yra vienareikšmiškai skirta šioje ataskaitoje nurodytais tikslais, ir skirta informuoti Jus pagal šalių pasirašytos sutarties sąlygas, todėl negali būti panaudota kitu tikslu ar perduota kitoms šalims, nei nurodyta ataskaitoje.

I Š V A D A

Kaip ir buvo pastebėta pateikiant informaciją atskirais klausimais, esminių pastabų dėl LND kontrolės sistemos nėra. Mūsų išsakytos rekomendacijos, tobulinant kai kurių klausimų sprendimą ir didinant kontrolės sistemos efektyvumą, LND pirmininkės sprendimais buvo pradėtos įgyvendinti. Didžiąja dalimi efektyvaus ir rezultatyvaus LND darbo pagrindas – ilgamečių darbuotojų patirtis, kompetencija, maža kadru kaita. Lietuvos neįgaliųjų draugijos 2017 metų veikla atitinka įstatuose numatytus tikslus, yra efektyvi, nes pasiekti suplanuoti veiklos rezultatai, ir yra vykdoma, prisilaikant Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų reikalavimų.

2017 m. gruodžio 29 d.
Vilnius, Lietuvos Respublika

UAB "AUDESTA"
Audito įmonės pažymėjimas Nr.001455

Auditorė Loreta Balčiuvienė
Auditoriaus pažymėjimas Nr.000473